



STATSBYGG
c/o Statsbygg Postboks 232 Sentrum
0103 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Øystein Solaas, 32266713

Vedtak om tillatelse til Statsbygg etter forurensningsloven til mudring ved Søndre Akershuskaia/Vippetangkaia i Oslo kommune

Fylkesmannen i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Statsbygg, og gir tillatelse etter forurensningsloven til mudring ved Søndre Akershuskaia/Vippetangkaia (gbnr. 207/411 og 412) i Oslo Kommune.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Fylkesmannen fatter vedtak om gebyr på kr 33 300,- for behandling av saken.

Vedtaket om tillatelse og gebyrfastsettelse kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker.

Fylkesmannen i Oslo og Viken viser til søknad fra Statsbygg, mottatt 04. mai 2020, om tillatelse etter forurensningsloven til mudring i sjø ved Søndre Akershuskaia/Vippetangkaia (gbnr. 207/411 og 412), og sakens øvrige dokumenter.

Fylkesmannen behandler saken som rett forurensningsmyndighet for mudring i sjø, jf. rundskriv T-3/12.

Bakgrunn

Regjeringen har besluttet at det nye regjeringskvartalet skal benytte sjøvann som energiforsyning, for oppvarming og nedkjøling. I den forbindelse ble det høsten 2019 bygget en berghall med pumpestasjon under bakken ved Akershus festning, med rørtrasé til regjeringskvartalet på Hammersborg. Mellom sjø og berghall skal det etableres en rørforbindelse, som medfører behov for mudring utenfor Akershusstranda. Det vil senere etableres inntak- og utslippsledninger til dypere vann. Disse arbeidene vil bli omsøkt i egen søknad.

Inntak og utslippspunkt for sjøvann er tidligere vurdert av Fylkesmannen i Oslo og Akershus den 13. juni 2016. Fylkesmannen vurderte temperaturpåvirkningen til å ikke medføre nevneverdig



forurensning, og konkluderte med at det ikke var påkrevd tillatelse etter forurensningsloven, jf. forurensningsloven § 8 tredje ledd.

Søknad

Statsbygg søker om tillatelse til å mudre inntil 850 m³ sediment og 250 m³ fast fjell i et område på inntil 700 m² for å etablere rørledninger for inntak- og utslippspunkt for energiutnyttelse av sjøvann utenfor Søndre Akershuskaia/Vippetangkaia. Mudringen inkluderer sømboring, pigging og eventuelt sprengning og ønskes utført fra medio september 2020 til medio april 2021. Mudringen vil øke dybden med maks 5 meter fra kote -7/-10 til kote -13. Mudringen skal utføres med gravemaskin fra lekter.

Mudrede løsmasser skal tas opp og overføres til tett kontainer for levering til godkjent mottak. Grove- og utsprenge masse mudres ved forskyvning til siden langs havbunnen. Rambøll oppgir på telefon, 16. september 2020, at massene skal forskyves i mudregropa, og kun vil berøre avdekket sediment fra under 1 meter sedimentdyp. Disse massene er mindre forurenset enn de overliggende sedimentene. Det er derfor ikke nødvendig med tildekking av de berørte områdene med sand for å forhindre oppvirvling av forurenset sediment.

Sedimentenes sammensetning varierer i tiltaksområdet. Nærmest kaifronten består sedimentene av 70 – 80 % grus og stein med rester av blåskjell. Økende forekomst av finkornet sediment og leire (60 – 70 %) bort fra kaifront.

Forurensningstilstanden i sedimentene ble undersøkt i 2017 på 21 stasjoner, 16 grabb og 5 kjerner. Overflatesedimentene (0-5 cm) er sterkt forurenset (tilstandsklasse IV og V) av metaller og organiske miljøgifter. Kjerneprøvene viser at den øvre 1 m er forurenset med metaller og organiske miljøgifter i tilstandsklasse V¹.

Rambøll opplyser på telefon 16. september 2020 at det vil bli benyttet heldekkende siltgardin for å forhindre spredning av partikler. For å motvirke negative effekter av sprengning på marint liv, skal sprengningen utføres trinnvis. En liten salve vil avfyres først for å skremme fisk unna, før hovedsalven avfyres. For å ha kontroll på eventuell spredning av partikler foreslås måling av turbiditet. Vann fra avvanning av sedimenter vil slippes innenfor siltgardin.

Målet er at tiltaket ikke skal føre til negative effekter på miljøet i havna. Tiltaket vil gi renere sjøbunn i tiltaksområdet sammenlignet med tilgrensende områder.

Høring

Søknaden fra Statsbygg har vært på høring i tidsrommet 18. juni 2020 – 16. juli 2020 hos berørte parter, offentlige organer og myndigheter, og organisasjoner som ivaretar allmenne interesser, jf. forurensningsforskriften § 36-7 og forvaltningsloven § 16. Søknaden ble også lagt ut på Fylkesmannen sine hjemmesider i samme tidsrom, jf. forurensningsforskriften § 36-8. Høringsuttalelsene ble den 17. juli 2020 oversendt til Statsbygg for kommentarer jf. forurensningsforskriften § 36-6 annet ledd og forvaltningsloven § 17 annet ledd.

Fylkesmannen mottok tre uttalelser fra høringen. Uttalelsene var fra:

- Norsk Maritimt Museum

¹ Miljødirektoratet (2016). Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota. M-608 | 2016.



- Fiskeridirektoratet
- Oslo Havn KF

Nedenfor gjengis en oppsummering av høringsuttalelsene med Statsbyggs kommentarer.

Norsk Maritimt Museum (NMM) har gjennomført arkeologisk registrering under vann i tiltaksområdet i mars 2019. Det ble ikke påvist kulturminner freda etter kulturminneloven. Undersøkelsesplikten i henhold til kulturminneloven § 9 anses som oppfylt.

NMM minner om meldeplikten ved funn av kulturminner. Dersom det under arbeider i sjøen oppdages kulturhistorisk materiale som kan være vernet eller fredet (for eksempel vrakdeler, keramikk, bearbeidet flint, glass, kritt Piper eller annet), må arbeidene straks stanses og museet varsles, jf. kml § 14 tredje ledd. Tiltakshaver plikter å underrette den som skal utføre arbeidene om dette, men står også selv ansvarlig for at det blir overholdt.

NMM har utover dette ingen merknad til søknaden.

Statsbygg bekrefter at det dersom det under arbeider i sjøen oppdages kulturhistorisk materiale stanses arbeidene og museet varsles. Statsbyggs entreprenører underrettes om denne plikten.

Fiskeridirektoratet mener det er negativt at miljøgifter slippes ut i naturmiljøet hvor de akkumuleres i næringskjeden og som på sikt, representerer en potensiell fare for mennesker og dyr. De anfører videre at det må stilles strenge krav til å redusere utslipp til luft og sjø som er skadelig for naturmiljøet. Spesielt har miljøfarlige stoffer negative konsekvenser til gyte- og oppvekstområder for marine organismer og for fiskeriene i utslippenes influensområder.

Fiskeridirektoratet ber om at det gjennomføres tiltak for å redusere spredning av forurensede partikler. Tiltaket må gjennomføres på en skånsom måte, slik at omliggende naturmiljø i så liten grad som mulig påvirkes. Fiskeridirektoratet anfører også at mudrede masser må leveres til mottak på land.

Statsbygg anser at Fiskeridirektoratets fokus på spredning av forurensede partikler og gjennomføring av tiltaket, med en minst mulig påvirkning av omliggende naturmiljø vil bli ivarettatt som angitt særskilt i tiltaksplanens kap. 7 *Forslag til avbøtende tiltak*. Det vil etableres spredningshindrende tiltak og mudrede masser vil levers til godkjent deponi.

Oslo Havn KF mener at tiltaket bør tillates, begrunnet i tiltakets samfunnsmessige viktighet. De påpeker at den maritime trafikken i sjøområdet, samt bruken av både Søndre Akershuskai og vippetangaia, er betydelig året rundt. Oslo Havn KF forutsetter at entreprenøren viser smidighet og samarbeidsvilje under anleggsperioden, slik at trafikken i sjøområdet, samt til de aktuelle kaiavsnittene, blir minst mulig berørt.

Statsbygg svarer at både de og deres entreprenør AF har kontinuerlig dialog med Oslo Havn i forhold til koordinering av fremdrift og utførelse av arbeidene. Det planlegges for ytterligere detaljkoordinering og samarbeid med Oslo Havn for en smidig og optimal gjennomføring slik at begge parters interesser ivaretas.



Fylkesmannens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis legges det vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 femte ledd. Dette innebærer at det foretas en helhetlig vurdering der både forurensningshensyn, generelle miljøhensyn og alminnelige samfunnsmessige hensyn tas med i betraktningen. Ved fastsetting av vilkår har Fylkesmannen lagt vekt på hva som kan oppnås med de beste tilgjengelige teknikker.

Fylkesmannen vurderer også saken på bakgrunn av søknadene, høringsuttalelser og generelle krav til utslipp. Selv om forurensningen holdes innenfor fastsatte vilkår, plikter tiltakshaver å redusere utslipp og påvirkning på miljøet så langt det er rimelig uten urimelige kostnader. At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

For å følge opp vannforskriftens §§ 4 og 12 om miljømål for overflatevann, som sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand», settes det stadig strengere krav til utslipp til sjø og vassdrag. I tillegg til kravene i forurensningsregelverket og vannforskriftens § 4, skal alle saker som berører naturmangfold ifølge naturmangfoldloven § 7 vurderes etter prinsippene i §§ 8-12 i samme lov. Det skal fremgå i beslutningen hvordan disse prinsippene er vurdert og vektlagt i saken.

Tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra plikten til å hente inn nødvendige tillatelser etter andre lover, eller plikten til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Det er virkningene av den omsøkte virksomheten på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom Statsbygg senere ønsker å flytte virksomheten må det derfor søkes på nytt for den nye lokaliseringen.

Lovgrunnlag og myndighet

Det aktuelle tiltaket krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven §§ 11, med vilkår etter forurensningsloven § 16.

Forurensningsforskriften §§ 22-3 fastsetter et generelt forbud mot mudring i sjø fra skip. Etter søknad kan det imidlertid gis tillatelse til mudring i medhold av forurensningsforskriften § 22-6.

Fylkesmannen har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for mudring i sjø jf. rundskriv T-3/12.

Vurdering av forurensningspotensialet

Arbeider i sjø som mudring av sedimenter påvirker vannmiljøet. En konsekvens av slike tiltak kan være at sediment virvles opp og at omkringliggende områder nedslammes. Mudring i forurenset sediment kan i tillegg medføre spredning av tungmetaller og organiske miljøgifter.



Sedimentene i tiltaksområdet er svært forurensset. I tillegg til TBT, PAH, kvikksølv og kobber i tilstandsklasse V², inneholder de øverste 5 cm av sedimentet en stor mengde olje (C12-35), opptil 5,5 g/kg. Deler av sedimentet består av en stor andel små partikler, med høyt innhold av organisk materiale (TOC). Miljøgifter i sediment vil i stor grad være bundet til de minste partikkelfraksjonene og organisk materiale. De minste partiklene har potensiale til å spres langt, pga. lav sedimentasjonshastighet. Det er derfor viktig å begrense spredningen av partikler.

Ved sprengning oppstår skarpkantede partikler som er skadelig for biologisk liv i sjø og vassdrag. Partiklene kan blant annet medføre skade på gjellene til fisk. Partikkeltilførsel vil også kunne medføre nedslamming, noe som fører til redusert næringstilgang, redusert eller bortfall av rognklekking som følge av manglende oksygenforhold, samt reduksjon eller bortfall av bunnlevende organismer.

På grunnlag av sedimentenes forurensningsgrad, og potensialet for spredning av partikler, stiller Fylkesmannen krav om partikkelsperre med logging av turbiditet utenfor partikkelsperren. Dette er i samsvar med søkers forslag til avbøtende tiltak. Søker foreslår grenseverdi for turbiditet på 10 NTU. Fylkesmannen er enig i at dette er tilstrekkelig for å redusere spredningen av forurensning. Kravet om partikkelsperre og logging av turbiditet gjelder i hele perioden mudrearbeidene pågår.

Sprengning og anleggsarbeid i sjø, vassdrag og innsjø (særlig pæling, spunting og boring) er kilder til undervannsstøy. Aktiviteter som genererer undervannsstøy kan påvirke marint dyreliv, deres viktige biologiske funksjoner og forårsake stress. Ulike grupper av dyr vil reagere forskjellig på støy, avhengig av deres følsomhet for lyd. I tillegg vil noen livsstadier være mer sårbare enn andre. Søker foreslår å benytte trinnvis sprengning, med varselsalve for å skremme vekk dyr. Fylkesmannen anser dette som tilstrekkelig tiltak for å forhindre påvirkning på marint dyreliv.

Noe grove- og utsprengte masser skal mudres ved forskyvning til siden i mudregropa. Dette vil berøre sediment med tilstandsklasse opp til IV for enkelte PAH forbindelser og PAH₁₆. Fylkesmannen vurderer at dette vil medføre liten spredning av partikkelbundet forurensning sammenlignet med resten av tiltaket. Ettersom graden av forurensning er høyere i de omliggende sedimentene, vil ikke denne spredningen medføre økt forurensningsgrad her. Bruk av siltgardin med turbiditetsmålinger sikrer at lite forurensning spres ut av tiltaksområdet.

Mudrede sedimentene er å anse som et næringsavfall, og må leveres til godkjent deponi eller behandlingsanlegg som har tillatelse etter forurensningsloven til å ta imot de aktuelle massene, eller gjenvinnes, jf. forurensningsloven § 32.

Vann fra avanning av sedimentene foreslås sluppet til sjø i tiltaksområdet innenfor siltgardin. Ettersom forurensningen i dette vannet i stor grad vil være bundet til partikler, og sedimentene innenfor siltgardin, vurderer Fylkesmannen dette til å være tilstrekkelig.

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

² Miljødirektoratet (2016). Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota. M-608 | 2016.



Det er ikke registrert funn av viktige naturtyper eller marine arter på tiltaksområdet i Miljødirektoratets database <https://kart.naturbase.no/>.

Tiltaksområdet ligger i indre havnebasseng. Dette området er avsatt som fredningssone for laks og sjøørret som benytter Akerselva som gyteelv. Områdene i indre havn er beiteområder for blant annet laks og sjøørret, men også for andre fiskearter som torsk og makrell. Tiltaksområdet ligger også i det nasjonalt viktige gytefeltet for torsk, Sjursøya – Langøya, ifølge Fiskeridirektoratets database Yggdrasil. Det utføres et fritidsfiske etter marine fiskearter fra kaiområdene i indre havn som går til privat konsum. Alle tiltak i kaiområdene bør ut fra hensynet til naturmangfoldet og brukerinteressen ha fokus på å rydde opp i og hindre spredning av forurensede sedimenter.

Søknaden og Fylkesmannens behandling av den er basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt tiltaksområdet. Fylkesmannen anser at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på et best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Hensynet til føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven vektlegges derfor i mindre grad. Det er også gjort en vurdering ut fra den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for etter § 10. Fylkesmannen anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes i nevneverdig grad.

Fylkesmannen vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og konsekvenser på miljøet. I og med at naturmangfold i liten grad berøres av tiltaket legger Fylkesmannen til grunn at det ikke er nødvendig å foreta vurderinger etter de andre miljøprinsippene i naturmangfoldloven §§ 9–12.

Vurdering etter vannforskriften

Tiltaket skal utføres i vannforekomstene *Oslo Havn og by* (0101020702-1-C) og *Bekkelagsbassenget* (Vann-Nett ID 0101020702-2-C).

Oslo havn og by er registrert som kystvann med «moderat» økologisk potensial i vannforvaltningsdatabasen Vann-Nett, og er en sterkt modifisert vannforekomst. Vannforekomsten har «dårlig» tilstand for nitrat/nitritt og totalfosfor. I tillegg til næringsstoffer er det siktedyp og tilstanden til bunnfauna som gjør at *Oslo Havn og by* ikke oppnår «godt» økologisk potensial. Den kjemiske tilstanden er registrert som «dårlig» på grunn av arsenikk, kobber, sink, kvikksølv og kadmium i vann og enkelte PAH forbindelser, PFOS, TBT, kobber og kvikksølv i bunnsediment. Tilstanden er også «dårlig» for enkelte PAH forbindelser i blåskjell. Vannforekomsten er påvirket av flere forurensningskilder, blant annet diffus avrenning fra fritidsbåter og infrastruktur, utslipp fra renseanlegg, fysiske endringer og mudring, i tillegg til påvirkning fra den introduserte arten stillhavsøsters.

Bekkelagsbassenget er registrert som beskyttet kyst/fjord med «dårlig» økologisk tilstand Vann-Nett. Dette skyldes nitrat/nitritt og tilstanden til bunnfauna. Den kjemiske tilstanden er registrert som «dårlig» på grunn av enkelte PAH forbindelser, kvikksølv, kadmium, kobber og sink i vann og kobber, nonylfenol, enkelte PAH forbindelser, PFOS, TBT, bly, kvikksølv, nikkel og kadmium i bunnsediment. Det er i tillegg «dårlig» tilstand for enkelte PAH forbindelser og bly i blåskjell og kvikksølv i torsk. Vannforekomsten er blant annet påvirket av diffus avrenning fra infrastruktur og fritidsbåter, punktutslipp fra renseanlegg og fysiske endringer. Vannforekomsten er i tillegg påvirket av den introduserte arten stillehavsøsters.



Vannforskriften § 4 sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenoprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand». Mudringen vil medføre oppvirvling av sediment samt partikler fra pigging og sprengning i fast fjell. Oslo havn og by og det tilgrensende Bekkelagsbassenget er sterkt påvirket av forurensning av både sediment, vann og biota.

Fylkesmannen mener at det på bakgrunn av resipientens størrelse og miljøtilstand, og med forutsetning at mudringen gjennomføres med partikkelsperre og turbiditetsmålinger jf. vilkår i tillatelsen, ikke vil foreligge en vesentlig risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomstene Oslo havn og by og Bekkelagsbassenget.

I henhold til § 12 i vannforskriften kan ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 - § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes; nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannforekomst, eller ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.

Fylkesmannen vurderer at tiltaket som omsøkt med fastsatte vilkår ikke vil medføre en varig «forringelse» av vannforekomsten. Fylkesmannen er derfor av den oppfatning at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse.

Samfunnsmessige hensyn

Plan- og bygningsetaten i Oslo kommune har, i vedtak den 17. september 2020, godkjent tiltaket, med hjemmel i plan- og bygningsloven § 21-4.

Oslo Havn KF har, i vedtak den 12. mars 2019, gitt tillatelse tiltaket i medhold av havne- og farvannsloven § 27. Vedtaket har følgende forutsetninger:

- Det må ikke foreligge planer, vedtak eller andre innsigelser fra andre offentlige instanser som strider mot dette vedtaket.
- Tiltaket må påbegynnes innen 12 måneder fra vedtaksdato.
- Seilingsdybden i området må ikke bli mindre en eksisterende dybder.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at samfunnsnyttens virksomheten utgjør overstiger de forurensningsmessige ulemperne knyttet til virksomheten. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Vedtak om tillatelse

Fylkesmannen gir Statsbygg tillatelse til mudring av inntil 850 m³ sedimenter og 250 m³ fast fjell på et område på inntil 700 m² ved Akershuskaia i Oslo kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. forurensningsforskriften § 22-6. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.



Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr dato 19.06.2020. Vi varslet sats 6 som i 2020 utgjør kr 33 000,- for behandling av søknaden.

Fylkesmannen vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 6 kommer til anvendelse i denne saken. Statsbygg skal betale kr 33 000,- for Fylkesmannens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstilling av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Fylkesmannen inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Hilde Sundt Skålevåg
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Øystein Solaas
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:



1 Tillatelse til Statsbygg etter forurensningsloven til mudring ved Søndre Akershuskai /
Vippetangkaia i Oslo kommune

Kopi til:

OSLO KOMMUNE PLAN- OG BYGNINGSETATEN	Postboks 364 Sentrum	0102	OSLO
LMR ARKITEKTUR AS	Rosenkrantz gate 15	0160	OSLO
RAMBØLL NORGE AS	Postboks 427 Skøyen	0213	OSLO
Statsbygg v/ Nina Rongved			



Tillatelse til Statsbygg etter forurensningsloven til mudring i sjø ved Søndre Akershuskai / Vippetangkaia i Oslo kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11 jf. § 16, og i medhold av forskrift 1. juli 2004 om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften), kapittel 22. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilåårene framgår på side 3 til og med side 11.

Hvis tiltakshaver ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra tiltaket og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må tiltakshaver i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Tiltakshaver bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Tillatelsen gjelder fra 21.09.2020 og frem til 15.05.2021.

Bedriftsdata

Tiltakshaver	Statsbygg
Tiltaksområde	Søndre Akershuskai / Vippetangkaia, gbnr. 207/411 og 412
Postadresse	Postboks 232 Sentrum
Kommune og fylke	Oslo kommune, Oslo fylke
Org. nummer	971278374
NACE-kode og bransje	81.109 - Andre kombinerte tjenester tilknyttet eiendomsdrift

Forurensningsmyndighetens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Saksnummer
2020.0808.T	0301.1808.01	2020/16899

Tillatelse første gang gitt: 21.09.2020		
Hilde Sundt Skålevåg seksjonsjef		Øystein Solaas rådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse

Innhold

<i>Endringslogg</i>	1
1 Tillatelsens ramme	3
2 Generelle vilkår	3
2.1 Gjennomføring av tiltak	3
2.2 Sikring av tiltaksområdet.....	3
2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring	3
2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen	3
2.5 Utslippsbegrensninger	3
2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	4
2.7 Endring av vilkår.....	4
2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold.....	4
2.9 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare	4
2.10 Internkontroll	4
2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø	4
2.12 Tilsyn	5
3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.....	5
3.1 Miljørisikoanalyse	5
3.2 Forebyggende tiltak	5
3.3 Etablering av beredskap	5
3.4 Varsling av akutt forurensning.....	5
4 Arbeider i sjø.....	6
4.1 Gjennomføring av mudring	6
4.2 Håndtering av mudrede masser	6
5 Kontroll og overvåking	6
5.1 Kontroll- og overvåkingsprogram	6
5.2 Overvåking.....	7
5.3 Kvalitetssikring av målingene	7
6 Støy	7
6.1 Støy til luft	7
6.2 Undervannsstøy	7
7 Rapportering.....	7

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen omfatter mudring av inntil 850 m³ sediment og 250 m³ fast fjell i et område på inntil 700 m² for å etablere rørledninger for inntak- og utslippspunkt for energiutnyttelse av sjøvann utenfor Akershusstranda/Vippetangaia (gbnr. 207/411 og 412) i Oslo kommune. Mudringen innebærer bl.a sprengning og pigging.

Statsbygg (heretter kalt tiltakshaver) er ansvarlig for at krav i denne tillatelsen overholdes.

2 Generelle vilkår

2.1 Gjennomføring av tiltak

Det forutsettes at tiltaket gjennomføres som angitt i søknad datert 04.05.2020 dersom ikke annet fremgår av tillatelsen, andre vedtak eller på annen måte er avklart med Fylkesmannen. Vesentlige endringer i forutsetningene i forhold til det som er oppgitt i søknaden tas opp med Fylkesmannen i god tid før endringene vil bli gjort gjeldende.

2.2 Sikring av tiltaksområdet

De deler av tiltaksområdet hvor det aktivt utføres arbeid på land, skal holdes avsperrert og ikke være tilgjengelig for allmennheten.

2.3 Varsling av tiltaksgjennomføring

Tiltakshaver skal varsle Fylkesmannen senest 1 uke før tiltaket settes i gang og når tiltaket er avsluttet.

2.4 Ansvar for overholdelse av vilkår i tillatelsen

Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.5 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 7. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 7.

2.6 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra arbeidene, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår uttrykkelig er satt grenser for.

2.7 Endring av vilkår

Fylkesmannen kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Fylkesmannen har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

2.8 Plikt til forebyggende vedlikehold

Tiltakshaver skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.9 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter tiltakshaver så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Tiltakshaver skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 7.

2.10 Internkontroll

Tiltakshaver plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at utøvende entreprenør overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Tiltakshaver plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Tiltakshaver plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av vilkår 3.1.

2.11 Hensyn til friluftsliv og naturmiljø

Ved gjennomføring av tiltaket må tiltakshaver tilpasse arbeidet og ta hensyn til friluftsliv og naturmiljø i området.

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

2.12 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

3 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

3.1 Miljørisikoanalyse

Tiltakshaver skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet, og vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Tiltakshaver skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

3.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal tiltakshaver iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Tiltakshaver skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

3.3 Etablering av beredskap

Tiltakshaver skal på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang per år.

3.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift². Tiltakshaver skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller. Kystverket er rette myndighet for akutt forurensning, og skal kontaktes på følgende telefonnummer: 33 03 48 00, eller e-post: vakt@kystverket.no.

² Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

4 Arbeider i sjø

4.1 Gjennomføring av mudring

Opptak av masser skal gjøres på en måte som minimerer spredning av forurensning, og skal gjennomføres så skånsomt som mulig med de beste tilgjengelige teknikker (BAT). Det skal velges en mudringsteknologi som gir lite spredning av sedimenter, og som er optimal med hensyn til vanninnhold for videre håndtering av massene. Teknologien skal vurderes ut fra sedimentenes beskaffenhet og videre håndtering, og skal også vurderes underveis i arbeidet. Kriterier for bytte av teknologi skal beskrives i internkontrollen.

For å hindre spredning av partikler skal det etableres en avskjærende partikkelsperre i ytterkant av tiltaksområdet. Partikkelsperren skal sørge for at partikkelspredningen, målt som turbiditet, ikke overstiger 10 NTU. Ved avslutning av tiltaket må siltgarden fjernes på en måte som hindrer spredning av partikler.

Mudring skal gjennomføres mest mulig skånsomt under rolige strøm- og vindforhold for å begrense spredningen av partikler i mest mulig grad.

Dersom det påtreffes avfall skal dette sorteres fra og leveres godkjent avfallsmottak.

Mengder og tidspunkt for opptak av masser samt mudringsdybde og mudringssted skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 7. *Rapportering*. Oversikten skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

Dersom det oppstår avvik under arbeidene må dette journalføres og rapporteres i henhold til vilkår 7. Det må fremgå tydelig hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.

4.2 Håndtering av mudrede masser

Eventuell avvanning av mudrede masser må foregå slik at partikler ikke spres. Transport og håndtering av masser skal gjøres slik at det blir minimal spredning av forurensning. Eventuelt søl skal loggføres og rapporteres, jf. vilkår 7.

Mudrede sedimenter er å anse som et næringsavfall, og må leveres til godkjent deponi eller behandlingsanlegg som har tillatelse etter forurensningsloven til å ta imot de aktuelle massene, eller gjenvinnes, jf. forurensningsloven § 32.

Avvanning av sedimenter skal skje innenfor siltgarden.

5 Kontroll og overvåking

5.1 Kontroll- og overvåkingsprogram

Det skal gjennomføres kontroll og overvåking av mudringsarbeidene i henhold til et kontroll- og overvåkingsprogram. Kontroll- og overvåkingsprogrammet skal inngå internkontrollen.

5.2 Overvåking

Tiltakshaver skal ha en tilstrekkelig turbiditetsovervåking til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltaket.

Under anleggsperioden skal det kontinuerlig tas prøver/målinger av:

- Turbiditet i minst en referansestasjon som ikke er påvirket av arbeidene
- Turbiditet i minst en målestasjon som er påvirket av anleggsarbeidene og som maksimum ligger 50 meter fra tiltaksområdet

Måleprogram for turbiditet skal inngå i kontroll- og overvåkingsprogrammet.

Hvis turbiditeten overstiger 10 NTU over referansenivået i 20 minutter må tiltaket stanses til turbiditeten har gått ned under grenseverdien og problemene som førte til spredningen er løst. Ved teknisk stopp i turbiditetsmåler må arbeidet stanses.

Tiltakshaver må gjøre en vurdering av hvor turbiditetsmålerne skal plasseres, basert på utførte turbiditetsmålinger og eventuelt målinger av temperatur og salinitet.

5.3 Kvalitetssikring av målingene

All prøvetaking, behandling og analyse skal utføres etter Norsk Standard (NS). Dersom NS ikke finnes, kan annen, utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Laboratorier/tjenester med relevant akkreditering skal benyttes der dette er mulig.

6 Støy

6.1 Støy til luft

I anleggsfasen skal tiltakshaver etterleve støykrav gitt i *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging* (T-1442/2016) kapittel 4 (Retningslinjer for begrenning av støy fra bygg- og anleggsvirksomhet).

6.2 Undervannsstøy

Før sprengning skal det utføres en mindre varselsprengning, slik at dyr i nærheten har mulighet til å rømme unna. Sprengning skal utføres trinnvis.

7 Rapportering

Det skal føres logg over resultater fra tiltaket og eventuelle uønskede hendelser og korrigerende tiltak.

Rapportering til Vannmiljø

Relevante data som er fremskaffet i prosjektet skal legges inn i databasen Vannmiljø. Relevante data omfatter resultater fra overvåkning (ikke turbiditetsovervåkning), miljøundersøkelser og registrering av biota.

Det skal fremgå i sluttrapport for tiltaket, se neste avsnitt, at registreringen er gjennomført. Importskjema fra Vannmiljø skal brukes. Mer informasjon om rapporteringen finnes på <https://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>.

Sluttrapport

En rapport fra arbeidet skal sendes Fylkesmannen senest 6 uker etter at tiltaket er avsluttet.

Rapporten skal inneholde:

- Beskrivelse av tiltaket og utført arbeid.
- Beskrivelse av uønskede hendelser som har oppstått under arbeidene, og hvilke avbøtende tiltak som har blitt iverksatt.
- Angivelse av mudret og utfylt område (angitt på kart med koordinater), mudringsdybde, tidspunkt for mudring og utfylling og mengde masse mudret.
- Beskrivelse av erfaring med utstyr, teknologi osv.
- Resultater fra turbiditetsmålinger og vannanalyser.
- Dokumentasjon på levering av masser til godkjent deponi/behandlingsanlegg etter forurensningsloven. Mengder og tidspunkt for levering må være inkludert.
- Beskrivelse av utført registrering i databasen Vannmiljø.

Vedlegg 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2` ,6,6` -tetrabromo-4,4` isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ - C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ - C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ - C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ - C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater

Nonylfenol og nonylfenoletoksylater	NF, NP, NFE, NPE
-------------------------------------	------------------

Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
---	--------

2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
